

MISSIV

Uppföljning efter intervju med biståndsenheten av Sveriges Radio P4 Västmanland

Sammanfattning av ärendet

Under hösten 2019 var biståndsenheten föremål för en undersökning av Sveriges radio P4 Västmanland som ville ha information och statistik om korttidsplatser enligt LSS 9:6 i Sala kommun, åldersgruppen 0-18 år. Enhetschef för biståndsenheten intervjuades av Sveriges radio. Under intervjun svarade enhetschef på frågor gällande bedömningsgrunder för personkretstillhörighet samt på vilket sätt medborgare kan ansöka om insatser enligt LSS, om det finns formkrav på ansökningsförfarandet och om alla ansökningar registreras i verksamhetssystemet, oavsett i vilken form ansökan inkommit.

Ärendebeskrivning

Vård och omsorgsnämnden har med anledning av radiointervjun givit biståndsenheten i uppdrag att ta fram grundlig information om handlägningsprocessen i samband med ansökan om insats enligt LSS 9:6. Frågeställningar som besvaras är hur en personkretsbedömning går till, vilken information och vilka dokument handläggningen kräver av den sökande. I uppföljningen redovisas statistik för tiden 170101-200608. Av statistiken framgår på vilket sätt ansökan inkommit, antalet inkomna ansökningar gällande insats enligt LSS 9:6, bifall/avslag samt om ärendet har blivit journalfört korrekt. Under LSS 9:6 faller, utöver korttidsboende, även insatserna stödfamilj och lägervistelse.

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta

att lägga informationen till handlingarna.

Ingrid Strandman
Socialchef

TJÄNSTESKRIVELSE

Uppföljning efter intervju med biståndsenheten av Sveriges Radio P4
Västmanland**Sammanfattning av ärendet****Lagstiftning LSS-lagen om stöd och service till funktionshindrade (1993:387)**

LSS är en rättighetslag vars syfte är att garantera personer med omfattande och varaktiga funktionshinder stöd. Med begreppet funktionshinder avses förvärvade eller medfödda fysiska eller psykiska funktionshinder p g a sjukdom eller skada. Den enskilde ska enligt LSS garanteras goda levnadsvillkor.

Målet med insatserna är att personer med funktionsnedsättning ska känna delaktighet och jämlikhet i samhället, vilket innebär att brukaren ska kunna delta i samhällslivet på samma villkor som andra.

Insatserna i LSS ska minimera svårigheter i den dagliga livsföringen för personer med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar.

Insatserna ska vara varaktiga och samordnade. De ska anpassas till mottagarens individuella behov samt utformas så att de är lätt tillgängliga för de personer som behöver dem samt stärka deras förmåga att leva ett självständigt liv.

Vem har rätt till insatser - personkretsbedömning

Vilka personer som omfattas av bestämmelserna i LSS framgår av 1 § LSS.

Alla beslut prövas med gällande lagar, förordningar, rättspraxis, förarbeten till lagstiftning och prejudicerande rättsfall.

Personer med funktionsnedsättning kan ha rätt till stöd enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. För att beviljas insatser utifrån lagen ska den sökande omfattas av lagens personkrets och ha behov av den sökta insatsen. Detta framgår i kunskapsguiden om insatser och stöd enligt LSS.

Det finns tre olika personkretsar som den enskilde kan ingå i. För att handläggaren ska kunna bedöma om personen ska ingå i en av personkretsarna så krävs **läkarintyg** som styrker diagnosen med en diagnoskod.

De tre personkretsarna är:

- Personkrets 1: Personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd.
- Personkrets 2: Personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder, föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom.
- Personkrets 3: Personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar som inte beror på normalt åldrande. Funktionsnedsättningen ska vara varaktig. Personen ska ha svårigheter i den dagliga livsföringen och inte klara vardagsrutiner på egen hand, som personlig hygien, toalettbesök, på- och avklädning, mathållning, förflyttning inomhus och utomhus. Svårigheter ska finnas dagligen och i olika situationer och miljöer. Det ska även starkt påverka flera viktiga livsområden samtidigt som boende, fritid eller behov av habilitering eller rehabilitering.

Vem kan ansöka om insatser?

Grundprincipen är att den enskilde själv skall ansöka. Om han/hon är under 15 år eller uppenbart saknar förmåga att på egen hand ta ställning till en ansökan kan ansökan göras av:

- Vårdnadshavare (för underåriga)
- Särskilt förordnad förmyndare (för minderåriga)
- Legal företrädare, t ex god man, förvaltare eller ombud

Handläggning av ansökan

I Sala kommun är det LSS-handläggare vid biståndsenheten som tar emot den enskildes ansökan, utreder och bedömer personens behov samt, i enlighet med delegationsordning, beslutar om insatser.

Handläggaren dokumenterar utredning och beslut i enlighet med LSS-lagstiftningens och förvaltningslagens bestämmelser och lämnar sedan beställningen av insatsen till aktuell utförare. Handläggaren svarar också för kontinuerlig uppföljning och omprövning av insatsen.

Vid granskning av dokumentationen under perioden 170101-200608 om hur ansökan har inkommit kan biståndshandläggaren välja att journalföra det i själva utredningen eller gör en egen journalanteckning. De flesta biståndshandläggare har skrivit tydligt i utredningen på vilket sätt ansökan inkommit.

Cirka 90 % av ansökningarna har inkommit muntligt vilket framkommer i utredning och/eller journal.

Det framkommer i granskningen att 10 % av ärendena saknar tydlighet i på vilket sätt ansökan inkommit. Dessa är uteslutande från ärenden registrerade från perioden 170101-170630. Biståndsenheten tolkar dessa data som att det löpande kvalitetsarbete som pågår inom enheten har givit resultat och att nuvarande handläggare håller hög kvalitet på sin journalföring.

Statistik perioden 170101-200606 – Bifall-/avslagsbeslut

Sedan 170101 har biståndsenheten beviljat 91 insatser i form av korttidsplats, stödfamilj eller lägervistelse. Av de 91 beviljade insatserna avser 50 ansökan om korttidsplats, 38 stödfamilj och 3 lägervistelse. Se bilaga 1.

Sedan 170101 har biståndsenheten avslagit 10 insatser i form av korttidsplats, stödfamilj eller läger. Av de 10 avslagsbesluten är det 5 avslagsbeslut på korttidsplats och 5 avslagsbeslut på stödfamilj. Se bilaga 2.

Exempel på läkarintyg

Personkrets 1:

"I läkarintyg daterat 190516 och undertecknat av X, leg läkare specialist i psykiatri framkommer att Y har följande diagnoser: Utvecklingsstörning F79.9 samt Autism F84.0"

Personkrets 2:

"I läkarintyg upprättat 2009-03-10 av X familjeläkare på X vårdcentral, framkommer att Y har diagnos alkoholdemens och kognitiva nedsättningar."

Personkrets 3:

"X lider av sjukdomen leukodystrofi med autoimmuna symptom ADLD. Är en

ärfteleg sjukdom som påverkar hela nervsystemet och för vilken det inte finns något botemedel. X har progressiva gångsvårigheter, spasticitet, ataxi, autoimmuna dysfunktion med obstipation och kraftigt blodtrycksfall när X reser sig upp. X har också problem med att kontrollera vattenkastning. X är numera helt rullstolsburen, klarar fortfarande låg förflyttning självständigt med hjälp av armarna. X har dock balansproblem och har vid flera tillfällen fallit omkull. Det finns vidare en viss kognitiv påverkan med minnesproblematik. X har en progressiv neurologisk sjukdom och är i stort behov av personlig assistans för att klara sin dagliga tillvaro."

För att en person skall kunna bedömas tillhöra personkrets 3 enligt 1 § LSS skall samtliga ovan nämnda rekvisit vara uppfyllda (varaktiga, betydande svårigheter och omfattande behov) Som framgår av ovan uppfyller X samtliga rekvisit.

Exempel på situation som kan leda till avslag:

Ett treårigt barn med många olika sjukdomar men läkare och habiliteringspersonal kan inte bedöma hur det blir i framtiden förrän tidigast vid cirka 5 års ålder. Detta innebär att handläggaren avslår personkretstillhörighet då behovet, enligt läkarintyget, inte kan fastställas som varaktigt.

Rättspraxis

Genom domar kan man hänvisa till rättspraxis som ett verktyg för oss att se att även vi följer lagen gällande våra bedömningar. Domar kan bli vägledande i liknande ärendet. Man utgår dock i första hand utifrån lagen.

Dom från Kammarrätten i Jönköping 2018-11-01, mål nr 1359-18

Föräldrarna till en åttaårig pojke ville att han skulle få korttidsvistelse eftersom han var mycket fäst vid sin mamma och ville vara med henne hela tiden. Mamman menade att hon behövde avlösning och att pojken behövde bryta sitt ensidiga beroende. Kammarrätten bedömer att pojken inte har rätt till korttidsvistelse.

Mammans behov av avlösning tillgodoses redan genom den tid som pojken vistas i skolan och genom föräldrarnas gemensamma omvårdnadsansvar. Utredningen visar inte heller att pojken behöver vistas i en annan miljö.

Sammanfattning

Med ovanstående information om Biståndsenhetens handläggning av ärenden enligt LSS 9:6 samt bifogade sammanställningar av statistik anses frågeställningarna som uppkommit från Vård och omsorgsnämnden vara besvarade.

Bilaga:

- 1 Bifallsbeslut enligt 9:6 LSS, perioden 170101-200608
- 2 Avslagsbeslut ansökan enligt 9:6 LSS, perioden 170101-200608

CHECKLISTA

Checklista för landsbygdssäkring av beslut.

**UPPFÖLJNING EFTER INTERVJU MED BISTÅNDSHETEN AV SVERIGES RADIO P4
VÄSTMANLAND**

**Bedömer ni att beslutet kommer innebära särskilda konsekvenser för landsbygden,
nu eller i framtiden?**

JA NEJ

Vid JA - hur bedömer ni att beslutet påverkar:

1. att det blir lättare eller svårare att bo på landsbygden?

I så fall, på vilket sätt?

Skriv här...

2. att det skapas fler eller färre jobb på landsbygden?

I så fall, på vilket sätt?

Skriv här...

3. att det ökar eller minskar tillgången till god service på landsbygden?

I så fall, på vilket sätt?

Skriv här...

CHECKLISTA

Checklista avseende FN:s konvention om barnets rättigheter

**UPPFÖLJNING EFTER INTERVJU MED BISTÅNDSENHETEN AV SVERIGES RADIO P4
VÄSTMANLAND****Kommer beslutet att beröra barn och ungdomar, nu eller i framtiden?***På vilket sätt? / Varför inte?*

Skriv här...

Vid JA ska denna barnkonsekvensanalys fyllas i

1. Innebär beslutet att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rummet?	JA
☒ | NEJ
☐ |
|--|---|---------------------------------|

Ja -På vilket sätt? / Nej -Varför inte?

Bättre utredningsförfarande.

2. Är beslutet belyst ur barnets perspektiv?	JA
☒ | NEJ
☐ |
|---|---|---------------------------------|

Ja -På vilket sätt? / Nej -Varför inte?

Ärendegranskning genomförd.

3. Innebär beslutet att barnets rätt till likvärdiga villkor beaktas med tanke på bland annat kön, etniskt ursprung, hälsa, funktionshinder, tro eller social ställning?	JA
☒ | NEJ
☐ |
|---|---|---------------------------------|

Ja -På vilket sätt? / Nej -Varför inte?

Genom ärendegranskning.

4. Har barn och ungdomar fått uttrycka sin mening?	JA
☐ | NEJ
☒ |
|---|--------------------------------|--|

Ja -På vilket sätt? / Nej -Varför inte?

Skriv här...

Övrigt som bör tas hänsyn till

Skriv här...

Anvisningar för Barnchecklistan

Barnchecklistan används för att klargöra vilka beslut som kan beröra barn och ungdomar och därför behöver få en särskild barnkonsekvensanalys.

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och ska naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år att betrakta som barn.

Barnets bästa i främsta rummet (artikel 3, 4 och 6)

Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling, i beslutsfattandet?

Har en sammanvägning gjorts av olika intressen?

FN:s barnkommitté har uttalat att principen om barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, t.ex. samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska.

principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp.

beslutsfattare ska enligt barnkonventionen anstränga sig till det yttersta av tillgängliga resurser för att tillgodose barnets bästa, detta innebär t.ex. att när ett enskilt barns bästa eller en grupp barns bästa måste ge vika för andra intressen bör kompenserande åtgärder övervägas.

till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning

Beslutet belyst ur barnets perspektiv

Vilka konsekvenser har beslutet för barnet/barnen och hur kan barn själva tänkas värdera beslutet?

Barns och ungdomars rätt till likvärdiga villkor (artikel 2)

Diskrimineras barnet eller dess föräldrar p.g.a. kön, etniska ursprung, funktionshinder, tro, ställning etc.?

Har hänsyn tagits till barns särskilda behov på grund av psykiskt/fysiskt funktionshinder? (artikel 23)

all olikhet behöver inte innebära diskriminering, det avgörande är om de kriterier som ligger till grund för olik behandling är rimliga och objektiva

barn får inte diskrimineras i förhållande till vuxna och inte i förhållande till andra grupper av barn.

ojämlikheten i hälsa vad gäller pojkar/flickor, socioekonomisk och etnisk tillhörighet ökar bland barn och ungdomar och detta måste hejdas

Överväg effekterna vad gäller fysisk hälsa, psykisk hälsa, social hälsa (artikel 24). Var särskilt uppmärksam på följande:

allergier drabbar många barn och ökar, idag är ca 40 procent av alla barn och ungdomar drabbade

skador (olycksfall, självmord) - orsakar den högsta dödligheten bland barn

självförtroende

droger och tobak - tobak ökar bland flickor, viss tendens att också drogbruket ökar

Barns och ungdomars rätt att uttrycka sin mening - (artikel 12)

Barnets rätt att komma till tals måste ytterst vara underställt principen om barnets bästa, bedömningen om vad som kan ses vara ett barns eller en grupp barns bästa i en viss situation ska alltid göras av de vuxna som har ansvaret för besluten.

FN-kommittén framhåller att det är särskilt viktigt att barn får delta i beslutsfattande på den lokala nivån.

ange här på vilket sätt ungdomars röst har inhämtats, t ex enkät i en skolklass, remiss till ungdomsrådet, samråd med ungdomsorganisationer osv.

i fall där beslut berör barn på ett personligt plan – har barnet fått säga sin mening?